

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Theoretical Archaeology Group : New York, 23-25 maj 2008

Sjöstrand, Ylva

Fornvännen 2008(103):3, s. 192-193 : ill.

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/2008_192

Ingår i: samla.raa.se

fynd kunna visa övergången till asatron i dess tidigaste skede?

Moderna tekniker gör idag att vi kan se enskilda individer i ett helt nytt ljus. När de nya rönen, tillsammans med andra fynd och material, dessutom sätts in i ett större perspektiv framträder en hel värld för våra ögon. Utan mossliken kan vi inte komma så nära den forntida människan och begrunda Tollundmannens skenbart fridfulla ansikte.

Referenser

- Asingh, P. & Lynnerup, N. (red.), 2007. *Grauballe man: an Iron Age bog body revisited*. Jysk Archaologisk Selskab. Højbjerg.
- Fischer, C., 2007. *Tollundmanden. Gaven till guderne. Mosefund fra Danmarks forhistorie*. Hovedland. Silkeborg.

Anna Kloo Andersson
 Jönköpings läns museum
 Box 2133
 SE-550 02 Jönköping
 anna.kloo@jkgplm.se

Theoretical Archaeology Group

New York, 23–25 maj 2008

Den första TAG-konferensen (Theoretical Archaeological Group) ägde rum 1979 på initiativ av bland andra Colin Renfrew. Tillställningen har sedan dess återkommit varje år, och blivit ett forum för diskussioner om den arkeologiska teori-bildningens tillämpningar och horisonter. Sedan 1985 har Norden haft sin egen TAG, och glädjande nog har nu även USA fått en. I maj var jag på University of Columbia i New York för den första i raden av planerade konferenser.

Ett informellt men genomgående tema för denna första sammankomst tycktes vara städer och urbaniseringsprocesser. Under det inledande pleniseminariet talade Ian Hodder om det tidigneolitiska Turkiet utifrån termerna »centralitet» och »rumslig strukturering». Hodder betonade att han inte ville infoga Çatal Hüyük på en evolutionär tidsaxel genom att ge den epitetet »den första staden». Däremot redogjorde han för intressanta mönster som framkommit vid senare års undersökningar. Bland annat syns tendenser till att begravingar under husens golv är vanligast i bosättningsens mitt. Likaså märks tecken på att den omkringliggande bebyggelsen strävat efter att närma sig de hus som innehöll gravar.

Under lördagen hölls en session om Thing theory vilken syftade till att diskutera det gäckande begreppet »ting» eller »artefakt». Förutom arkeologer fanns samhällsplanerare, etnologer, och filosofer i panelen. Frågor som diskuterades var bland annat antropomorferingen av föremål, samspelet mellan aktör och struktur samt vår tendens att sortera objekt i bestämda kategorier. Den tyske urbansociologen Mark Müller talade om lyktstolpar, och förde en övertygande argumentation kring deras relevans för människors »mindscapes», eller mentala kartor. Gatlyktorna bildar skylinen, den förkroppsligar idén om staden som väsen och har ett stort symbolvärde. Likafullt tycktes Müllers respondenter inte koppla dessa värden till den enskilda gatlyktan. Lyktstolparna som objekt tyckts ha en annan – betydligt mera vardaglig – innebörd än det ljus som de tillsammans avger.

Under söndagen hölls seminarium om Sensing: touching: thinking: towards Peircean archaeologies. Som titeln antyder handlade det om hur arbeten av amerikanen Charles Sanders Peirce (1839–1914) kan användas inom den arkeologiska tolkningsgemenskapen. Pierce brukar allmänt omnämnas som en ledande gestalt

inom pragmatismen. Denna språkfilosofiska gren studerar kommunikationssituationer och talhandlingar och syftar till att förstå hur ett yttrandes kontext påverkar dess innehåll. Enligt Zoë Crossland är denna utgångspunkt användbar inom arkeologin. Hon beskrev Pierces semiotik som ett redskap för att situera de arkeologiska berättelserna och därigenom förstå de kulturhistoriska sammanhang som formar våra sanningsbegrepp.

Amerikansk arkeologi är spännande då den i många avseenden skiljer sig från den vi är vana vid från skandinaviska och anglosaxiska länder. Den teoretiska medvetenheten är hög, och det

är ofta nya eller tidigare förbisedda tänkare som återopnas och diskuteras. För den som känner sig angelägen om att utöka sin kulturteoretiska verktygslåda kan jag således rekommendera ett deltagande på nästa års tillställning. Denna gång med Stanford University som värd.

Ylva Sjöstrand

Inst. f. Arkeologi

Stockholms universitet

SE-106 91 Stockholm

ylva.sjostrand@ark.su.se

World Archaeological Congress 6

Dublin, 29 juni till 4 juli 2008

World Archaeological Congress grundades 1985 och är en icke-statlig och ideell organisation för yrkesarkeologer. Det finns en ordförande och en styrelse som baseras på val. I styrelsen ingår några representanter för ursprungsbefolkningar. Det finns även 14 regionala kommittéer, där bl.a. Björn Magnusson-Staaf från Sverige ingår. Kongresser hålls var fjärde år, med start i Southampton år 1986.

WAC uppstod som en protest

WAC är i hög grad tänkt att fungera som »arkeologer utan gränser». Man vill skapa etiska normer och en öppen dialog mellan arkeologer och alla som bryr sig om det förflutna, i synnerhet ursprungsbefolkningar vars historia har blivit framställd av arkeologer. Det handlar om all arkeologisk teori och praktik. WAC tillkom närmast som en reaktion mot den äldre organisationen UISPP, Union Internationale des Sciences Pré- et Proto-Historiques från 1930, som kritiserades för att den mest engagerade en klick intellektuella och bara utgick från europeiska perspektiv fastän man var associerad med UNESCO.

Turbulens följde med motsättningar mellan å ena sidan fri akademisk vetenskap, å den andra

moraliska plikter och strävanden att bygga ett bättre samhälle för hela världen. Pådrivande för WAC var londonprofessorn Peter Ucko (1938–2007). UISPP blev omkört men lever kvar i ett slags symbios med WAC. Om man ser till upplutningen blev WAC en stor succé med beskyddare som Nelson Mandela och Prins Charles. Vid WAC 6 i somras lockade man 1800 deltagare från hela världen till Dublin.

Ett välorganiserat WAC 6

WAC 6 avhölls på det stora University College strax söder om Dublins centrum. Allting var enastående välordnat med tanke på invasionen av arkeologer. Många glada grönklädda värdar visade till rätta med registrering, bostad, akutläkare, mat, bussar och allt man kunde önska. Att detta var en tillställning som kostade massor av euro förstod man snart, och listan på sponsorer omfattade allt från regeringen till stora institutioner och tunga privata företag. Att Sverige skulle ha råd med en sådan kongress bedömer jag som uteslutet.

Ojämnt deltagande

380 deltagare kom från Storbritannien, 335 från Irland, 303 från USA, 133 från Australien – och